

На основу чланова 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду Републике Србије („Службени гласник РС, бр. 35/2023) и чланова 40. и 183. Статута Факултета за машинство и грађевинарство у Краљеву Универзитета у Крагујевцу, Савет Факултета за машинство и грађевинарство у Краљеву Универзитета у Крагујевцу, на предлог Наставно научног већа, на седници одржаној __. __. 2026. године доноси

Факултет за машинство и грађевинарство

у Краљеву

Универзитета у Крагујевцу.

бр. 198/1

Датум: 20. 03. 2026 год.

Краљево, Доситејева 19.

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту Закон) и прописаним мерама и нормативима безбедности и здравља на раду, уређују се права, обавезе, одговорности и остала основна питања из области безбедности и здравља на раду на Факултету за машинство и грађевинарство у Краљеву Универзитета у Крагујевцу (у даљем тексту: ФАКУЛТЕТ).

Члан 2.

Безбедност и здравље на раду је обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом у циљу остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених.

Члан 3.

Право на безбедност и здравље на раду код послодавца, имају:

- лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
- лице које се самозапошљава;
- ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања;
- лица која, у складу са законом, обављају волонтирање;
- лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге;
- лица која су упућена на додатно образовање и обуку по упућу носиоца послова запошљавања;
- лица која учествују у организованим јавним радовима од општег значаја;
- лица која се налазе на издржавању казне затвора док раде у привредној јединици завода за издржавање казне затвора (радионица, радилиште и сл.) и на другом месту рада;
- лица која код послодавца обављају рад у складу са посебним законима;
- лица која се затекну у радној средини, ако је о њиховом присуству упознат послодавац;

Члан 4.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особа са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест – уређују се овим и другим законом, другим прописима, колективним уговором, правилником о безбедности и здрављу на раду или правилником о раду и уговором о раду.

Члан 5.

Факултет је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породилца и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Заштита инвалида

Послодавац је дужан да запосленој особи са инвалидитетом и професионално оболелом запосленом обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обезбеди обављање другог одговарајућег посла у складу са његовим здравственим способностима.

Запослени, особа са инвалидитетом и професионално оболело лице не може да ради на радном месту са повећаним ризиком.

Заштита омладине

Радни однос са лицем млађим од 18 година живота може да се заснује уз писану сагласност родитеља, усвојиоца или стараоца, ако такав рад не угрожава његово здравље, морал и образовање, односно ако такав рад није забрањен законом.

Запослени млађи од 18 година живота не може да ради на пословима:

- на којима се обавља нарочито тежак физички рад, рад под земљом, под водом или на великој висини;
- који укључују излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације;
- који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности.

Послодавац је дужан да за сва радна места у радној средини, на којима раде млади изврши процену ризика од настанка повреда и оштећења здравља пре почетка обављања послова, као и да изврши делимичну измену и допуну акта о процени ризика уколико је дошло до промене у обављању послова, односно појаве нових опасности и штетности, водећи рачуна о:

- прилагођавању и организацији рада на радном месту;
- природи, степену и трајању изложености физичким, биолошким и хемијским штетностима;
- начину, обиму и коришћењу опреме за рад, машина, уређаја и алата, и начина на који се њима рукује;
- утврђивању одговарајућих радних процеса и операција и начина на који се они комбинују (организација рада);
- нивоу обучености за безбедан и здрав рад и писаним инструкцијама и упутствима које добијају млади.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослени млади, њихови законски заступници - родитељи или стараоци буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да младима обезбеди рад на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере за безбедан и здрав рад, посебно водећи рачуна специфичним ризицима за младе.

Послодавац је дужан да обезбеди да млади буду заштићени од свих специфичних ризика за њихову безбедност и здравље и развој који су последица њиховог недостатка искуства, немања свести о постојећим или могућим ризицима или чињеници да млади још нису потпуно зрели.

Забрањено је да се радно ангажују млади на радном месту у радној средини на којима се обавља рад:

- који је објективно изнад њихових физичких или психолошких способности;
- који укључује штетно излагање опасним материјама које су отровне, канцерогене, изазивају наследна генетска оштећења или оштећују плод или на било који начин хронично утичу на људски развој;
- који укључује штетно излагање зрачењу;
- који укључује ризик од повреда за које се може претпоставити да их млади не могу препознати или избећи због своје недовољне пажње коју посвећују безбедности или недостатка искуства или обучености;
- у којем постоји ризик за здравље због екстремне хладноће или врућине или буке или вибрација.

Заштита материнства

Запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете не сме радити радном месту за које је проценом ризика утврђен ризик по безбедност или здравље излагања штетностима и радним условима.

Запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете, не може да ради на радном месту са повећаним ризиком.

Запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају ручно преношење терета, на којима постоји могућност изложености физичким штетностима (бука, вибрације, ударци), на којима постоји могућност изложености штетном зрачењу или екстремним температурама (хладноћи или врућини), нагли покрети и промене положаја тела, путовања при раду, прсихички и физички умор, изложеност биолошким штетностима групе 2, 3. и 4., изложеност опасним хемијским материјама и другим процесима и радним условима који могу угрозити њено здравље и здравље детета.

Запослена жена за време трудноће не може да ради прековремено и ноћу, ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета, на основу налаза надлежног здравственог органа.

Послодавац је дужан да за сва радна места у радној средини на којима постоји могућност излагања штетностима, процесима или радним условима, изврши процену свих ризика по безбедност или здравље и свих последица на трудноћу или дојење које могу имати запослене.

Послодавац је дужан да запосленој жени за време трудноће и запосленој која доји дете у писменој форми достави обавештење о резултатима процене ризика на радном месту и у радној средини и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

Спровођење безбедности и здравља на раду је право и обавеза сваког запосленог. Непридржавање прописаних мера безбедности и здравља на раду представља повреду радне обавезе у складу са законом, општим актом Факултета и уговором о раду.

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ

Члан 7.

Обавезе Факултета у смислу Закона, прописа донетих на основу Закона и овог Правилника истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду.

Факултет је дужан да обезбеди безбедност и здравље запосленом у свим активностима Факултета и на свим нивоима организовања рада и радног процеса.

Факултет се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем правног лица, односно предузетника са лиценцом или другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на та лица.

У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне, неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле Факултета или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим предузетим мерама од стране Факултета нису могле избећи, Факултет није одговоран у смислу овог закона.

Обавезе и одговорности Факултета

Члан 8.

Факултет је дужан да:

- радни процес прилагоди способностима запосленог у погледу безбедности и здравља на раду;
- обезбеди одговарајуће услове радне средине;
- средства за рад и личну заштитну опрему обезбеди да буду одговарајући, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Факултет је дужан да се при планирању и увођењу нових технологија консултује са запосленима и/или представницима запослених по питањима избора опреме за рад, услова рада и радне средине и њихових последица на безбедност и здравље запослених.

Факултет је дужан да предузме мере и обезбеди да само они запослени којима су издата одговарајућа упутства и дозволе за рад имају приступ зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

Факултет је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске трошкове за запосленог и представника запослених.

Члан 9.

Факултет је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених, укључујући пружање информација и обуке запослених, као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Факултет је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог и у току рада, избором радних и производних метода којима се обезбеђује заштита живота и здравља на раду.

Превентивне мере обезбеђује Факултет полазећи од следећих начела:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се смањила монотонија у раду и рад по унапред дефинисаном темпу, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- прилагођавања техничком напретку;
- замена опасног на радном месту у радној средини безопасним или мање опасним;
- развијања кохерентне политике превенције која обухвата технологију, организацију рада, услове рада, односе у радном процесу и утицај фактора у вези са радном средином;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајућа обука запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбедан начин.

Члан 10.

Факултет је дужан да предузима одговарајуће мере за заштиту и безбедност запослених као и да спречава настајање професионалних обољења а нарочито да:

- актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;

- обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Обавезе и одговорности руководиоца организационих делова

Члан 11.

Друга одговорна лица код послодавца - руководиоци организационих делова дужни су да у процесу рада спроводе и примењују прописане мере за безбедност и здравље на раду, а нарочито да:

- непосредно организују и спроводе мере техничке, здравствене и личне заштите за све запослене за које су задужени;
- процес рада којим руководе буде обезбеђен са аспекта безбедности и здравља на раду, хигијенске и еколошке заштите и да се примењују сви важећи прописи;
- се запослени распоређују на радна места на која су спроведене мере безбедности и здравља на раду, хигијенске и еколошке заштите;
- се запосленом поверавају задаци који неће имати штетне последице на његово здравствено стање и безбедност;
- приступ зонама извођења радова, где постоји озбиљна и одређена опасност могу да имају само запослени којима су дата одговарајућа упутства и овлашћења;
- се на радно место са повећаним ризиком распоређује запослени за кога је на прописан начин утврђено да испуњава посебне услове, односно да се запосленом који не испуњава посебне услове забрани даљи рад на радном месту са повећаним ризиком;;
- при распоређивању запосленог на место рада упознају запосленог са опасностима, штетностима и мерама безбедности и здравља на раду, хигијенске и противпожарне заштите;
- спроводе налоге о отклањању недостатака, опасности и штетности на које укажу органи инспекције рада, Декан или лице које је задужено за безбедност и здравље на раду;
- иницирају вршење периодичних прегледа и испитивање оруђа за рад и инсталација у смислу чл. 15. овог Правилника;
- се средства рада, односно средства и опрема личне заштите користе према њиховој намени и да их употребљавају само запослени којима су поверена;
- се средства рада, односно средства и опреме личне заштите искључују из употребе, ако су неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље запослених;
- се за време рада не ужива алкхол или друга средства зависности, да запослени који је под утицајем алкохола или других средстава зависности буде удаљен са рада и да се не пуши на местима где то није дозвољено;
- забране рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду и одговарајућих упутстава и који не користи средства и опрему личне заштите, или одбије да поступи по упутству за безбедан рад;
- поднесу пријаву против запослених који се не придржавају мера безбедности и здравља на раду или својим радом угрожавају друге запослене;
- известе лице за безбедност и здравље на раду о свакој повреди на раду или опасном поремећају који је могао да изазове повреду;
- организују или приступе указивању прве помоћи на раду или гашењу почетних пожара;

- предузимају мере за отклањање кварова, неправилности или недостатака који би могли угрозити безбедност на раду;
- предложи забрану рада или хитно предузимање техничких и других мера безбедности и здравља на раду на местима где запосленима прети непосредна опасност по живот и здравље;
- организују и спроводе све остале послове и задатке безбедности и здравља на раду које им наложи Декан, лице задужено за безбедност и здравље на раду и инспекцијски органи.

Обавезе и одговорности запослених

Члан 12.

Запослени има право и обавезу да:

- се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење;
- послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;
- редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду
- обави лекарски преглед на који га упућује послодавац, уколико ради на радном месту са повећанм ризиком

Запослени је обавезан да:

- води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца
- примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување
- пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене

Члан 13.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 14.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- Када му прети непосредна опасност по живот или здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на радном месту на коме је одређен, у трајању све док се исте не спроведу;
- Ако му Факултет није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу важећих одредби Закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;

- Ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање у смислу одредби Закона, на пословима или радном месту где је распоређен;
- Дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени Службе медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- Ако на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати Факултету ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако Факултет не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а Факултет сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Акт о процени ризика

Члан 15.

Факултет је дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру.

Члан 16.

Факултет је дужан да донесе акт о процени ризика за сва радна места на којима студенти обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања у складу са законом који уређује дуално образовање.

Члан 17.

Факултет је дужан да обезбеди да мере утврђене актом о процени ризика буду интегрисане у све активности Факултета и на свим нивоима.

Члан 18.

Факултет је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању опасности и штетности на радном месту у радној средини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Члан 19.

Факултет је дужан да за сва радна места на којима се користи опрема за рад са екраном изврши процену ризика од настанка оштећења чула вида и физичких и психофизиолошких оштећења здравља, односно да изврши делимичну измену и допуну акта о процени ризика уколико је

процена ризика извршена тако да нису евидентирани и процењени сви фактори ризика који настају при коришћењу опрема за рад екраном, са циљем да су утврде начин и мере за отклањање или смањење тих ризика, узимајући у обзир додатни и/или комбиновани ефекат утврђених ризика.

Члан 20.

Приликом рада од куће и рада на даљину Факултет је дужан да обезбеди безбедност и здравље на раду у сарадњи са запосленим, при чему је Факултет дужан да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране Факултета, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

Запослени је дужан да прати примену превентивних мера за безбедан и здрав рад и да, о евентуалним недостацима, обавештава Факултета.

Факултет уређује услове за безбедан и здрав рад уговором о раду са запосленим који ради од куће или на даљину.

Члан 21.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, послодавац је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

Услови за рад на радним местима са повећаним ризиком

Члан 22.

Факултет је дужан да актом о процени ризика, на основу оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радним местима са повећаним ризиком.

Прва помоћ

Члан 23.

Факултет је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

Позивање медицинске помоћи ни на који начин не сме да утиче на одлагање пружања прве помоћи.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у једној радној смени или локацијски одвојеној јединици, за основно или напредно оспособљавање за пружање прве помоћи у зависности од процењених ризика.

Факултет је дужан да све запослене упозна који запослени су одређени и оспособљени за пружање прве помоћи.

Факултет је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном.

Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи довољни су до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић или преносива торба.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом. На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност

Члан 24.

Факултет је дужан да предузме мере и изда упутства како би омогућио запосленима да у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место.

Факултет не сме захтевати од запослених да се врате на радно место у радној средини у којој и даље постоји озбиљна, неизбежна и непосредна опасност.

Обавезе Факултета при подели радног простора

Члан 25.

Када Факултет у обављању послова дели радни простор са једним или више послодаваца, односно када истовремено запослени на Факултету обављају послове у истом радном простору са запосленима код других послодаваца, Факултет и послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених. Начин остваривања сарадње Факултет и послодавци утврђују писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова.

Споразумом се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Приступ радном простору

Члан 26.

Факултет је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, лицима и возилима која немају основа да се налазе у њима.

Издавање дозволе за рад

Члан 27.

Факултет је дужан да, пре почетка извођења радова на висини, у дубини, у скученом простору, у простору са потенцијално експлозивним атмосферама, на енергетском објекту, при коришћењу опасне хемијске материје, рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог, обезбеди издавање дозволе за рад. Дозвола за рад се издаје запосленима који обављају радове а издаје је непосредни руководиоца. Непосредни руководиоца који издаје дозволу је дужан да пре почетка рада утврди да ли су спроведене превентивне мере за безбедан и здрав рад наведене у дозволи, да прати и контролише ове мере у току рада, као и да обустави радове у случају да се не примењује нека од мера или се појави нова опасност или штетност. У случају обуставе радови се не могу наставити уколико се не обезбеди нова дозвола за рад.

Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Члан 28.

Факултет је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и личну заштитну опрему, у складу са актом процени ризика, у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Факултет је дужан да спроведе обуку запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Документација за опрему за рад и личну заштитну опрему

Члан 29.

Факултет може да запосленима изда на употребу опрему за рад и личну заштитну опрему, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Факултет је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за употребу опреме за рад.

Факултет је дужан да обезбеди превод документације на језик који запослени разуме.

Обука запослених

Члан 30.

Факултет је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- премештаја на друге послове;
- приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,
- код промене радног процеса.

Факултет је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана Факултет обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава Факултета и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај Факултет мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако Факултет одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Када под надзором и руковођењем Факултета, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, Факултет је дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са овим законом.

Организовање и спровођење обуке врши лице које обавља послове безбедности и здравља на раду а које својим актом одређује Факултет.

Факултет може поверити извођење обуке Правном лицу са лиценцом за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Обука представника запослених

Члан 31.

Представник запослених има право на обуку ради обављања активности представника запослених, а трошкови обуке не могу бити на терет представника запослених.

Обука представника запослених обавља се одмах по избору или именовању, а периодичне обуке врше се најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука представника запослених организује се у току радног времена било у оквиру или изван простора Факултета.

Члан 32.

Факултет је дужан да запосленима или њиховим представницима за безбедност и здравље на раду обезбеди информације које се односе на безбедност и здравље на раду, а нарочито о мерама које се предузимају у циљу остваривања безбедних и здравих услова за рад при коришћењу опреме за рад.

Информације морају да садрже минимум података који се односе на:

- услове коришћења опреме за рад
- предвидиве неуобичајене ситуације
- закључке који су добијени на основу искустава стечених при коришћењу опреме за рад

Информације морају бити разумљиве запосленима на које се односе.

Програм обуке за безбедан и здрав рад

Члан 33.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад Факултет обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси Факултет.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима Факултета у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

У изради Програма учествује лице које обавља послове безбедности И здравља на раду.

Факултет учешће у изради Програма може поверити Правном лицу са лиценцом за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Програм обуке за представнике запослених

Члан 34.

Програм обуке за представнике запослених садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање представника запослених са правима, обавезама и одговорностима у погледу обављања њихових активности, као и упознавање са општим актима Факултета у области безбедности и здравља на раду.

Посебан део Програма обухвата упознавање са обавезама Факултета, запослених, лица које обавља послове безбедности и здравља на раду и руководиоца, као и правима жена, омладине и инвалида, начин комуникације напред наведених актера, као и начин спровођења обуке и доказ о спроведеној обуци.

У изради Програма учествује лице које обавља послове безбедности и здравља на раду.

Факултет учешће у изради Програма може поверити Правном лицу са лиценцом за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Након извршене обуке представника запослених сачињава се записник који потписују учесници у обуци (представници запослених и лице које обавља послове безбедности и здравља на раду), као и одговорно лице Факултета.

Додатна обука

Члан 35.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, Факултет је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава, или инструкција у писаној форми. У изузетним случајевима, када запосленом прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Факултет је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породилца и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Организовање послова безбедности и здравља на раду

Члан 36.

Факултет је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду у складу са Законом.

Ако за послове безбедности и здравља на раду не може да одреди неког од својих запослених који испуњава услове из Закона, Факултет, изузетно, може да ангажује правно лице или предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Члан 37.

Факултет је ангажовао правно лице које има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду и дужан је да га упозна са радним процесом, ризицима у радном процесу и мерама које су примењене за отклањање ризика, обавести о почетку рада сваке одвојене јединице, о почетку извођења радова на градилишту, односно радилишту и ангажовању сваког новог запосленог.

Члан 38.

Послодавац је одлуком из редова правног лица које има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду одредио саветника за безбедност и здравље на раду.

Послодавац је дужан да омогући ангажованом саветнику за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са законом, довољно времена за обављање тих послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 39.

Саветник за безбедност и здравље на раду, који је именован за обављање послова безбедности и здравља на раду, не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

Члан 40.

Саветник за безбедност и здравље на раду (стручно лице за обављање послова безбедности и здравља на раду) обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

- спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководилаца;
- врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању, средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду на Факултету;
- прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- организује и спроводи обуку:
 - запослених и других лица у складу са овим законом,
 - представника запослених,
 - руководилаца;
- припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;
- организује лекарске прегледе запослених;
- сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду на Факултету;
- води евиденције у области безбедности и здравља на раду на Факултету;
- прати промену прописа и врши усклађивање аката Факултета, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.
- организује постављање ормарића прве помоћи и стара се да увек буду прописно попуњени.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да свакодневно прати, контролише и извештава Факултет о примени мера за безбедност и здравље на Факултету у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду на Факултету.

Саветник за безбедност и здравље на раду дужан је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад.

Ако послодавац, и поред забране, наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, саветник за безбедност и здравље на раду дужан је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Лекарски прегледи

Члан 41.

Факултет је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Факултет је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, Факултет је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Факултет је дужан да запосленог на његов захтев упути на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа.

Трошкови лекарских прегледа падају на терет Факултета.

Члан 42.

Факултет је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленима који користе опрему за рад са екраном дуже од половине свог дневног радног времена, обезбеди преглед вида који ће извршити служба медицине рада или офталмолог. Преглед вида, из става 1. овог члана, спроводи се пре почетка коришћења опреме за рад са екраном, периодично у току коришћења опреме за рад са екраном, у интервалима не дужим од три године и уколико се код запосленог појаве проблеми са видом који могу настати као последица коришћења опреме за рад са екраном.

Представник запослених и одбор за безбедност и здравље на раду

Члан 43.

Запослени на Факултету имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду.

Члан 44.

Факултет је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника Факултета.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених, као и њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором или споразумом закљученим између Факултета и представника запослених.

Факултет и представник запослених Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима.

Обавеза вођења евиденција

Члан 45.

Факултет је дужан да води и чува евиденције о:

- радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- повредама на раду и професионалним болестима;
- запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. Закона о безбедности и здрављу на раду;
- извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- извршеним испитивањима услова радне средине;
- издатој личној заштитној опреми.

Факултет је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са овим законом или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији Факултета или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Евиденције из става 1. овог члана Факултет може водити у електронском облику, осим евиденције из става 1. тачка 3) овог члана.

Начин вођења и рокове чувања евиденција из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове рада.

Пријава повреде на раду и професионалне болести

Члан 46.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње

послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Факултет је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Запослени који претрпи повреду на раду, дужан је да о дешавању повреде, без одлагања, обавести Факултет.

Извештавање о повреди на раду и професионалној болести

Члан 47.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, Факултет је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи за безбедности здравље на раду.

Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

Садржај и начин издавања обрасца извештаја из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове рада.

Члан 48.

Факултет је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете. Финансијска средства за осигурање падају на терет Факултета.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 49.

Одредбе овог Правилника примењују се и тумаче у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

Питања која нису регулисана и уређена овим Правилником непосредно ће се решавати применом Закона и других прописа.

Члан 50.

Овај Правилник ступа на снагу 8 (осмог) дана од дана објављивања на интернет страници Факултета за машинство и грађевинарство у Краљеву.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду број 897/5 од 20.10.2008. године.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Небојша Здравковић
Др Небојша Здравковић, в. проф.